

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/58/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114211917
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4114211917.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Denisy Šaligovej v spore žalobkyne: A. H., nar. XX.X.XXXX, bytom F. F. XXX, XXX XX F., zastúpená: JUDr. Iveta Lenčేశová, advokátka so sídlom Farská 28, 949 01 Nitra, proti žalovanej: A. H. Y., nar. X.X.XXXX, bytom E. H. XX, XXX XX X., zastúpená: JUDr. Daniela Lopezová, advokátka so sídlom Ďatelinová 2, 821 01 Bratislava, o zaplatenie sumy 10.096,99 eur s príslušenstvom, o nároku na náhradu trov konania, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 29. apríla 2021 č. k. 19C/70/2014-209, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej priznáva voči žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré je povinná jej zaplatiť žalobkyňa. O výške náhrady trov bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto uznesenia samostatným rozhodnutím.

2. V odôvodnení uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu žalobou domáhala, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy vo výške 10.096,99 eura.

3. Rozsudkom č.k. 19C/70/2014-161 zo dňa 22.10.2019 vo výroku I. konanie v časti o zaplatenie sumy vo výške 8.652,67 eura zastavil, vo výroku II. žalobu vo zvyšku zamietol. Vo výroku III. žalovanej priznal náhradu trov konania v rozsahu 99,94 %. Proti uvedenému rozsudku v časti výroku o zamietnutí zvyšku žaloby a v časti trov konania podala odvolanie žalobkyňa. Krajský súd v Nitre rozsudkom č.k. 12Co/89/2020-198 zo dňa 23.2.2021 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. o zamietnutí zvyšku žaloby potvrdil a v napadnutej časti týkajúcej sa trov konania rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vo svojom odôvodnení odvolací súd uviedol, že v časti trov konania je rozsudok súdu prvej inštancie nepreskúmateľný. Vo výroku súd prvej inštancie žalovanej priznal náhradu trov konania v rozsahu 99,94 %, ktoré je povinná zaplatiť žalobkyňa, avšak odôvodnenie rozhodnutia nekorešponduje s výrokom. Nie je zrejme ako súd prvej inštancie dospel k výške trov 99,94 % a vôbec sa nevyporiadal s tým, že konanie bolo sčasti zastavené.

4. Súd prvej inštancie rozhodol o nároku na náhradu trov konania s poukazom na § 255 ods. 1, § 256 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku. Uviedol, že za účelom rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania zisťoval zavinenie niektorej zo strán na čiastočnom zastavení konania. Žalobkyňa vzala žalobu v časti o zaplatenie sumy vo výške 8.652,67 eura späť bez toho, aby žalovaná splnila to, čoho sa petitom žalobkyňa domáhala a taktiež žalovaná neuznala právo žalobkyne, ktorého sa v spore domáhala. Súd pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania skúma zavinenie iba z procesného

hľadiska a neposudzuje právo žalobcu, teda žalobu podľa hmotného práva. Preto možno konštatovať, že konanie bolo čiastočne zastavené pre správanie žalobkyne, a nie pre správanie žalovanej.

5. Po čiastočnom späťvzatií žalobného návrhu zo strany žalobkyne zostal predmetom sporu úrok z omeškania za čas od 17.04.2014 do 09.04.2019, ktorý bol uplatnený odo dňa nasledujúceho po dni kedy bola podaná žaloba a z dôvodu, že v priebehu konania došlo k započítaniu žalovanej sumy vo výške 8.320,73 eura a to dňa 09.04.2019, kedy započítanie bolo realizované jednostranným úkonom zo strany žalobkyne podaním na súd. Ďalej predmetom sporu bol úrok z omeškania zo sumy 331,94 eura, ktorý bol rovnako uplatnený odo dňa nasledujúceho po podaní žaloby až do dňa reálneho uhradenia tejto sumy zo strany žalovanej t.j. zo dňa 26.6.2019. Zvyšná časť žalovanej sumy 1.444,32 eura, ktorá predstavovala odmenu exekútora bola úročená úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne od 17.4.2014 do zaplatenia. Súd prvej inštancie vo zvyšku žalobu zamietol a preto možno konštatovať, že žalovaná bola aj v tejto časti úspešná.

6. Vzhľadom na uvedené o náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie tak, že nárok na ich náhradu má žalovaná ako účastník úspešný v konaní. Podľa názoru súdu prvej inštancie že žalobkyňa nesie procesnú zodpovednosť za čiastočné zastavenie konania a žaloba bola vo zvyšku zamietnutá, a teda úspech žalovanej je 100%.

7. Proti uvedenému uzneseniu podala odvolanie žalobkyňa. Namietala porušenie zásady reformatio in peius v neprospech žalobkyne. Poukázala na to, že rozsudkom zo dňa 22.10.2019 súd prvej inštancie rozhodol o priznaní trov konania žalobkyňi v rozsahu 99,94 %. Tento rozsudok bol v časti trov konania pre žalobkyňu priaznivejší ako aktuálne uznesenie. Rozsudok napadla odvolaním iba žalobkyňa. Poukázala na čl. 16 ods. 3 Civilného sporového poriadku, že v konaní opravnom prostriedku a v ďalšom konaní nemôže byť rozhodnuté nepriaznivejšie pre stranu, ktorá opravný prostriedok uplatnila. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie rozhodol pre žalobkyňu nepriaznivejšie, čo je nepripustné. Ďalej uviedla, že voči nej prebiehalo obnovené trestné konania, pričom nebolo možné predvídať, či bude uznaná vinnou, a ak áno, či jej bude uložená povinnosť na náhradu škody rovnajúca sa uplatnenej istine, hoci ju už raz exekútorovi zaplatila. K späťvzatiu došlo následne výlučne následkom rozhodnutia súdu v trestnom konaní, ktorého výsledok nebol v čase podania žaloby predvídateľný a nie jej zavinením. Vytkla súdu prvej inštancie, že započítanie nepovažoval za plnenie. V časti sumy 331,94 eura zastavenie konania zavinila žalovaná, keďže uvedenú sumu jej dobrovoľne uhradila. Žiadala napadnuté uznesenie zmeniť tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

8. K odvolaniu žalobkyne sa písomne vyjadrila žalovaná, žiadala napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť. Uviedla, že povinnosť žalobkyne nahradiť jej škodu vznikla v dôsledku úmyselnej protiprávnej činnosti žalobkyne, ktorá sa na škodu cudzieho majetku obohatila a spáchala trestný čin podvodu. Žalobkyňa bola rozsudkom I./XX/XXXX-XXX zo dňa X.XX.XXXX na základe znaleckého posudku zaviazaná zaplatiť jej náhradu škody v sume 8.652,67 eura. Žalobkyňa jej nezaplatila náhradu škody vo vyššej sume ako bola zistená znaleckým dokazovaním a priznaná súdnym rozhodnutím. Poukázala na to, že žalobkyňa jej uhradila škodu v exekučnom konaní, ktoré bolo ukončené dňa XX.X.XXXX. Návrh na povolenie obnovy trestného konania podala až XX.X.XXXX, t. j. viac ako rok po plnení. Sumu 331,94 eura vrátila žalobkyňi nie pod vplyvom tejto žaloby, ale dobrovoľne na základe nového súdneho rozhodnutia I./XXX/XXXX zo dňa XX.X.XXXX, ktorým bola zistená škoda vo výške 8.320,73 eura. Poukázala na to, že žalobkyňa v tomto konaní nespochybňovala výšku škody, vychádzala z toho, že v obnovenom konaní nebude uznaná za vinnú zo spáchania trestného činu. Keďže však v obnovenom trestnom konaní bola uznaná za vinnú, žaloba v tomto konaní bola podaná nedôvodne. Žalobkyňa v žalobe netvrdila, že žalovanej uhradila o 331,94 eura viac ako bola výška škody, ktorú spôsobila. Je nepochybné, že zastavenie konania v časti sumy 331,94 eura ona procesne nezavinila.

9. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a po prejednaní veci napadnuté uznesenie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

10. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Ustanovením § 387 ods. 2 CSP je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvej inštancie, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvej inštancie, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvej inštancie. Odvolací súd musí odpovedať na podstatné a právne dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody.

13. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

14. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

15. Podľa § 265 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť jej sumu 10.096,99 eura s príslušenstvom. Žalobkyňa podaním doručeným súdu dňa 09.04.2019 vzala žalobu v časti sumy 8.320,73 eura späť z dôvodu, že v obnovenom trestnom konaní bola opätovne uznaná za vinnú zo spáchania trestného činu a bola zaviazaná zaplatiť žalovanej ako poškodenej náhradu škody v sume 8.320,73 eura. Následne žalovaná listom zo dňa 12.09.2019 oznámila, že rozdiel medzi sumami 8.652,67 (výška škody určená v prvom trestnom rozsudku) a sumou 8.320,73 eura (výška škody určená v obnovenom trestnom konaní) vo výške 331,94 eura žalobkyni vrátila dňa XX.XX.XXXX poštovou poukážkou. Na základe toho žalobkyňa podaním zo dňa 25.09.2019 vzala žalobu späť i v časti sumy 331,94 eura. O späťvzati žaloby rozhodol súd prvej inštancie spolu s rozhodnutím vo veci samej rozsudkom č. k. 19C/70/2014-161 zo dňa 22.10.2019 tak, že konanie v časti o zaplatenie istiny vo výške 8.652,67 eura zastavil a žalobu vo zvyšku zamietol. Súd súčasne žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu 99,94 %. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa odvolanie, v dôsledku ktorého odvolací súd výrok o trovách konania zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie argumentujúc nepreskúmateľnosťou súdneho rozhodnutia. Výrok o čiastočnom zastavení konania odvolaním napadnutý nebol a výrok, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá odvolací súd ako vecne správny potvrdil. Po vrátení veci rozhodol súd prvej inštancie o trovách konania opätovne napadnutým uznesením, ktoré je predmetom tohto odvolacieho konania.

17. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní, spravidla v spore, uspel, má, zásadne, právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva. Ak sa chce súd odchýliť od tohto pravidla, musí vychádzať zo zákona a túto odchýlku aj náležite odôvodniť, inak porušuje základné právo na súdnu ochranu dotknutého účastníka.

18. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom (vrátane pred exekučným súdom) je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníkovi, ktorému to priamo priznáva zákon (v tomto prípade sa súdny exekútor považuje za účastníka konania pre ten úsek konania, v ktorom sa rozhoduje o jeho nároku na náhradu trov konania), náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Výnimky z tohto pravidla musí ustanoviť zákon (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 Ústavy). Aj tieto výnimky sa musia uplatňovať len za splnenia všetkých zákonom ustanovených podmienok a skôr reštriktívne, napríklad takou výnimkou je nepriznanie náhrady trov konania podľa § 257 CSP.

19. Ustanovenie § 255 ods. 1 CSP vyjadruje základnú zásadu uplatňujúcu sa pri náhrade trov konania. Strana sporu, ktorá v spore uspela, má nárok na náhradu trov tohto konania. Súd v takomto prípade uplatní zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu). Táto zásada sa však vzťahuje iba na sporové konanie. Nárok na náhradu trov konania má len strana sporu voči inej strane konania. Základným meradlom pre nárok na náhradu trov je teda miera procesného úspechu vo veci. Podľa toho sa najprv určuje pomer úspechu či neúspechu vo veci, a až keď došlo k pomernému rozdeleniu náhrady, vypočítajú sa skutočne vynaložené náklady, a to u tej strany, ktorej úspech bol vyšší a má teda nárok na ich náhradu.

20. Vo všeobecnosti platí, že o náhrade trov konania rozhoduje súd na základe pomeru úspechu strany v spore. Túto zásadu dopĺňa zásada zodpovednosti za zavinenie. Pokiaľ jedna procesná strana zaviniť zastavenie konania, vzniká jej povinnosť nahradíť druhej procesnej strane trovy konania. Náhrada týchto trov sa prisudzuje bez ohľadu na meritórny výsledok sporu. Pokiaľ sporovej strane možno pričítať procesné zavinenie, táto strana je povinná nahradíť druhej strane trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie sa uplatní pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené, ak už vznikol procesnoprávny vzťah medzi súdom a oboma stranami sporu a medzi stranami sporu navzájom. Zavinenie nie je možné interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie sa strany sporu (teda aj jej prejav vôle spočívajúci napr. v späťvzati žaloby) a dôsledkom je vznik trov protistrany (pozri uznesenie Ústavného súdu ČR, II. ÚS 563/01 alebo I. ÚS 469/04). Prvkom zavinenia môže byť aj náhoda, napr. odpadnutie predmetu sporu, nič z toho nie je možné pripočítať na ľarchu toho, kto sa iba bránil.

21. Po preskúmaní uznesenia súdu prvej inštancie v časti rozhodnutia o trovách konania sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie o priznaní nároku na náhradu trov konania žalovanej voči žalobkyni. Súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania v zastavujúcej časti a zamietajúcej časti jedným výrokom vecne správne. Dôvody uvedené súdom prvej inštancie odvolací súd dopĺňa nasledovne:

22. Súd prvej inštancie správne posúdil nárok na náhradu trov konania v zastavujúcej časti v súlade s ust. § 256 ods. 1 CSP, teda zaoberal sa zavinením zastavenia konania stranami sporu. V danom prípade došlo k čiastočnému zastaveniu konania z dôvodu späťvzatia časti žalovanej sumy z dôvodu, že v obnovenom trestnom konaní bola žalobkyňa opätovne zaviazaná na zapltenie náhrady škody žalovanej a sčasti z dôvodu, že žalovaná vrátila žalobkyni rozdiel medzi sumou výšky škody priznanou prvým súdnym rozhodnutím a vymoženou v exekúcii a sumou výšky škody priznanou v obnovenom trestnom konaní. Nemožno z týchto okolností vyvodíť, že k čiastočnému zastaveniu konania došlo zavinením žalovanej. Vzhľadom k tomu procesné zavinenie čiastočného späťvzatia žaloby je na strane žalobkyne, preto má žalovaná voči nej nárok na náhradu trov konania v zastavujúcej časti v plnom rozsahu.

23. Po späťvzati časti žalovanej sumy predmetom konania zostala len žaloba v časti o zapltenie 1444,32 eura s príslušenstvom. V tejto zvyšnej časti súd o trovách konania rozhodol podľa úspechu strany v spore. Uvedená zvyšná časť žaloby, ktorá zostala predmetom sporu po čiastočnom zastavení konania, bola právoplatne zamietnutá, preto žalobkyňa v tejto časti bola procesne neúspešná. Za danej situácie súd prvej inštancie postupoval správne, keď vzájomne porovnal nárok na náhradu trov konania v zastavujúcej časti a zamietajúcej časti a jedným výrokom potom určil, že žalovaná má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

24. V súvislosti s odvolacími námietkami žalobkyne ohľadne zásady reformatio in peius odvolací súd dodáva, že v predchádzajúcom uznesení súd prvej inštancie nerozhodol o trovách konania v zastavujúcej časti, rozhodol o nich až v uznesení, ktoré je predmetom tohto odvolacieho konania, z toho dôvodu sa nárok na náhradu trov navýšil. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd je povinný rozhodnúť v konaní o všetkých žalovaných nárokoch a o všetkých k nim prislúchajúcim nárokoch na náhradu trov konania.

25. Poukazujúc na vyššie uvedené skutočnosti dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné a rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za správne, v dôsledku čoho ho v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

26. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni v plnom rozsahu, pretože mala v odvolacom konaní plný úspech.

27. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).